

vili su demobilizaciju. Obzirom na de-teriranja front se i onako nije mogao održati u vezi. Obrazovanje crvene garde nikako ne treba precjenjivati. Seljaci i vojnici, koji nemaju zanimanja, stupaju u gardu, i mogu se bolje u ovaj organizaciju održati, jer su tu barem pod izvjesnom disciplinom. Bila bi ludost, htjeti sa crvenom gardom — u kojoj ima najviše 800.000 ljudi — savladati Ukrajince i u isto vrijeme slomiti protivrevolucionu. Narodni komesari nemaju te namjere.

Dogodjaji u Rusiji

Vojničke operacije generala Aleksejeva protiv boljševika. — Čete sovjeta kod Voroneža opkoljene.

Kb. Petrograd, 18. februara.

Petrogradski brzojavni uredjavlja: Preduzeća generala Aleksejeva u oblasti Taganrog dobro napreduju. Bilo je žestokih sukoba između crvene garde i njenih protivnika. Na tri mesta je došlo do vojničkih operacija. General Erdeli se bori kod Rostova, general Aleksejev kod Voroneža. U ogorčenoj borbi kod Voroneža čete sovjeta su sa svim strana opkoljene. Aleksejev je izradio strategijski plan, da sa svim zaokruži revolucionarne čete. U slučaju uspjeha general Aleksejev će krenuti naprijed preko Voroneža prema Harkovu za Moskvu i Petrograd.

Sudbina carske porodice.

Kb. Petrograd, 18. februara.

Petrogradska brzojavna agencija javlja: Listovi misle, da će sovjet narodnih komesara u brzo preući pitanje o sudbini carske porodice. Pojedini članovi carske porodice su se pisano obratili sovjetu i na to ukazali, da je republikanski režim u Rusiji dovoljno učvršćen, a da bi se još moralno strahovati od oslobođenja bivše carske porodice, koja se u ostalom odriče svojih krunskih prava. Pismo opominje na to, da je predjašnja provizorna vlada rješenje toga pitanja pridržala za ustavotvornu skupštinu, ali, pošto je ova raspuštena, to je po svemu sudeći, samo izvršni odbor, koji ju je zamijenio, pozvan, da se o tome izjasni. Potpisnici pisma iskazuju želju, da se presele u Francusku ili Englesku i daju izraza nadi, da njihov boravak u tim zemljama ne će naći na teškoće. Listovi misle, da se većina uplivnih članova sovjeta narodnih komesara i izvršnog odbora ne će protiviti, da dade slobodu predjašnjem caru i njegovoj porodici.

Zaplijena dioničkog kapitala privatnemu banaku.

Kb. Petrograd, 18. februara.

Petrogradska brzojavna agencija javlja: Dekret o konfiskaciji dioničkog kapitala privatnih banaka glasi ovako: Da bi se odstranio uticaj kapitalista na rad narodne banke ruske republike, naredio je sovjet narodnih komesara ovo: Rezerve i specijalni fondovi predjašnjih privatnih banaka preuze potpunom konfiskacijom na narodnu banku. Sve dionice banaka se uništavaju a isplata dividenda uskraćuje. Sve dionice moraju sopstvenici beskamatno podnijeti narodnoj banci. Sopstvenici akcija imaju podnijeti spisak s naznakom, gdje se akcije nalaze. Sopstvenici, koji za 14 dana ne podnesu akcije, biće kažnjeni konfiskacijom njihovog cijelokupnog imanja. Svaki posao s akcijama i njihov prenos na druga lica je strogo zabranjen. Učesnici u takvom zabranjenom poslu kazniće se zatvorom do tri godine.

Hvatao je riječ po riječ. Zaboravio na se i zaturio sve brije. Boli ga doduše, što je sve preturio, ali što zato! Eto i ona najstrašnija slika nestaje, gubi se u nepovrat. Kako je to slatko, kad se uvjeriš, da je drukčije!

Mislio crno, a svijetlo je svuda...

— Kako sam to i mogao...

Išinu, oslabio je jako, ma oslabili su i drugi. Nije rat dnevna razhibriga, niti pusto anjicanje.

— Pa i ne moš ti biti onaki, kakav s' blo pre odlaska. Ne moš ti biti uvič ko momak, pa da s' samo dopadavaš. Pa to i netreba...

Ja all, žensko je čeljade drukčije, pa on mudrovač inako. Ne će ga ni pogledati, a kamoli dočekati. Pa onda, kad ga ugledaju ovako svega otreanog ko Joba, u njemu će srce da pukne. Te boli, pa te sramote! Bojat će se doći mu na blizu, ili ako to i bude, pružit će mu ruku kôd milosti i kazati mu koju, da „m' ne bude z'“. A ona, možda je ohladila, a ako nije, mogla bi sada, kad ga ugleda ovako svega jedna. Žensko čeljade pa eto!

— Ne mora, al' može biti... do-gadjaj s'...

Onda je prislinio jače i razabrao tjeke divana. Shušao i gutao svaku riječ, slog, glas... Zasebno ga i ofurilo u isti tren. Jeli on to sanja ili su to ljudi, evo baš kao što je i on sam. Pa i zašto on tu čeka kao beskućnik, kada dom zove, a domovi brigaju samo o

Zaplijenjeno zlato u privatnim bankama.

Kb. Petrograd, 18. februara.

Petrogradski brzojavni uredjavlja: Prilikom zaplijene zlata u bankama nadje su ove količine zlata: U rusko-azijskoj banki oko 10 pudi, u sibirskoj banki 50 pudi, u indijskoj i u industrijskoj tvornici u Moskvi po 40 pudi, a u međunarodnoj banci 8 pudi.

Trgovačko brodovlje proglašeno državnom svojnjom.

Kb. Petrograd, 18. februara.

Petrogradska brzojavna agencija javlja: Jednom naredbom proglašeno je trgovacko brodovlje državnom svojnjom. Samo mali brodovi ostaju i dalje u posjedu privatnih sopstvenika. Predstoji utroštenje sadašnje brzojavne tarife.

Kongres crvenih radničkih i seljačkih garda.

Kb. Petrograd, 18. februara.

Petrogradska brzojavna agencija javlja: Prvi kongres crvenih radničkih i seljačkih garda u Moskvi pozdavio je sovjet narodnih komesara, kao pravu narodnu republiku. Crvena garda stražari čvrsto nad odbranom onoga, što je revolucija izvojila i boriće se za koначnu pobjedu.

Revolucija u Finskoj

Pozivanje stanovništva pod oružje.

Kb. Stockholm, 18. februara.

Kako „Aftonbladet“ iz Wasa saznaće, riješila je skupština tamošnjih opštinskih zastupnika, da se sve opštine pozovu, da svoje muške stanovništvo od 18. do 40. godine starosti stave u aktivnu vojnu službu, a sve preko 40 godina starosti u pričuvu.

Najnovije brz. vijesti

Protest Vatikana protiv isključenja Sv. Stolice na mirovnim pregovorima.

Kb. Lugano, 18. februara.

„Osservatore Romano“ piše o određenju londonskog ugovora, koje je estavljeno samovolji talijanjanima, da na mirovni kongres može, bez pristanka sporazumnih sila, biti pripuštena i država koja ne ratuje, onda se protiv toga ne bi imalo šta reći. Ali isključenje samo Sv. Stolice, koje je postavljeno samovolji talijanske vlade, mora se smatrati kao pogrdi i uvreda protiv čega mi protestujemo.

O njemačkoj kolonijalnoj politici.

Kb. Karlsruhe, 18. februara.

Državni tajnik kolonijalnog ureda dr. Solff držao je govor o njemačkim misijama, te je uzeo za zadatu, da se izjasni o kolonijalnoj politici. On je rekao, da je cilj njemačke državne uprave povraćanje njemačkog kojuna još po jedna i razvijanje ovoga u tvorevine, sposobne da privredno odolijevaju i stvaraju. Ona će svim sredstvima raditi protiv militariziranje, koje toliko škodi miru Evrope. Dalje je državni sekretar zastupao stvar o pravednoj novoj pojeli kolonija u Africi s obzirom na fizičke i prirodne snage dotičnih država. Prevelki posjedi Francuske, Belgije i Portugalske pokazuju, da sadašnja podjela posjeda ne odgovara pravednoj mjeri.

Lord Robert Cecil o stvaranju „lige naroda“.

Kb. London, 18. februara.

Reuter javlja: Lord Robert Cecil, upitan za pojedinosti svoga plana o stvaranju „lige naroda“, koju je u parlamentu nagovjestio, odgovorio je, da

njemu? Eto što je pun, a sve čeka njega, da ozivi svaki kutić i ulije željkovanu uskršnjuće.

— Nek dodje...

Pa:

— Kako došo, da došo.

Slaike ove njezine riječi ponavljaju sve jedno za drugim, pa nikako da se snadjie. One opajaju. Osjeća kako neka posebna ugoda sladi i tamo, gdje ga je još čas prije peklo. Surmo mu oko pruzi jače i on se sam od sebe zastidi. U drugoj prigodi oprezno bi se obrnuo na sve strane i u potaji otr'o lice, a sađu mu se tek prosuo lagodan osmijeh oko usana, koji pređeti licem i neka vredna protrese ga do u dušu.

— Dragô... 'di s' ona vrimena...

Truci prevršće mjeru.

Uzica na vratima zadršće u košatci ruci, potegne oštro, gvozdeni zapor šklijocene i on teškim ali sigurnim korakom zakorači unutra —

MALI PODLISTAK

Istorijski kalendar

Na jučerašnji dan, 18. februara 1546. godine umro je u Eslbenu njemački reformator dr. Martin Luther. O njegovom životu već smo govorili priklik godišnjice njegovog rođenja (rođen je 10. noembra 1483. godine). — 18. februara 1814. godine, a za vrijeme

najveća teškoća leži u tome, kako bi imale da se privedu u snagu odluke i zaključići međunarodne lige nacija. On prepričuje za to privredne primjene. Inače bi liga imala mnoge dobre strane. Ona bi bila veliki korak u naprijed, kad bi se usvojila određba, da niko ne može objaviti rat, dok se njegova stvar nije budi kako podvrgla međunarodnom razmatranju. Iako potpuna liga treba da obuhvati sve kulturne narode, ipak bi bilo moguće, da se otočne ograničenijim brojem.

Podizanje šećerne industrije u Turskoj.

Kb. Carigrad, 18. februara.

Vlada je podnijela komori zakonski prijedlog za unapređenje kulture šećerne repe i za podizanje šećerne industrije u Turskoj.

Pismo iz Ženeve

I.

Znam da će našu braću i sestre, koji cijelo do sebe ovome ognjištu, interesovati što se ovamo radi, govori, misli i oseća, kao što i nas ovamo interesu vaša prilika. Znamo svi, kako je teško izgubiti svoju otadžbinu, ali vi nam ni izdaleka ne možete osetiti onaj bol i onu češću za domovinom, koju mi ovamo osećamo. Treba biti izgubiti svoju otadžbinu, potući se po belom svetu i izgubiti nadu na skoropovratak, pa da se oseti sva ona veličina bola za zemljom u kojoj smo sunca ugledali, gde smo mladost proveli, gde su grobni našli predaka i tolake nadre za budućnost našeg potomstva!... Svi znate da je Švajcarska lepa zemlja, u njoj se sježu stranci iz cela sveta da se negledaju i nauživaju njenih prirodnih lepota, ali ona za nas Srbe, koji izgubisimo svoju otadžbinu nema ni malo draži. Ni sunce ovamo ne sija onako u našoj lepoj Srbiji, ni da gorskih poveraraca nije onako mno kao kod nas. I kad se momentano zaboravimo, pa se stanemo diviti kome predel Švajcarskog, na mali nas probudi strahovitajava stvarnost — setimo se svoje otadžbine, sve nam u njoj dolazi lepše i milije i obuzme nas neizmerna tuga. Teško je nama izgubnicima, teško i preteško!

Što smo duže u izgubanstvu sve se više odajemo razmišljanju, sve više mislimo o ovome što nas snadjie, pa svi postadosmo u nečiju ruku filozofi — mislioci, te dan i noć pretresamo naše stanje, našu politiku, našu prošlost. Podelili smo se po grupama, i svaka grupa prerresa iste teme, ima iste razgovore, iste prepirke, i sve se slažu u tome, da nam je stanje užasno.

U mojoj grupi, ima nas šestorica, sve smo ljudi sa srednjim i višim obrazovanjem i sem jednog trgovca sve državni činovnici na raspoređenju. U početku smo se strašno medju sobom prepričali, ali smo u toku vremena naše pogleda postepeno saobrazili, i na kraju krajeva došli do istih zaključaka.

O tome hoću baš i da pišem i da iznesem ceo razvoj naših diskusija, ne bili se videlo, šta ovamo mislimo i govorimo, čemu se nadamo, šta i za drugog koga bude kakve pouke iz toga. Medju nama ima privrženika sviju stranaka u Srbiji, ali smo u toku vremena postali jedna stranka, a koliko znamo taj je proces izvršen i kod većine ovamajših Srba, sem malog broja preteranih vladinih privrženika, koje neki naročiti interes ili neka neobjašnjiva zasplopljenost drži i dalje u hipnosti, hipnosi koja je došla glave slobodnoj srpskoj kraljevinu.

Prva i najglavnija tema o kojoj smo dugo raspravljali, i koja nás je dugo delila u dva jako protinjčka tabora, bilo je pitanje zar je sve ovo moralno biti?

Većina je u početku zastupala mišljenje tako je moralno biti, mišljenje, koje vladini privrženici

svoja povlačenja kroz Francusku, pobijedio je Napoleon saveznike kod Montreua. Poznata je slika iz te bitke, koja predstavlja Napoleonu, gdje ispaljuje top. — 18. februara 1800. godine umro je na Voloskom blizu Opaije (Abazije) državnik Julije (Gyula) Andrássy, koga smo onomad pomenuo kao počinika aust-ugarske nagodbe 1867. godine. Sa položaja ugarskog ministra predsjednika došao je Andrassy 1871. godine na položaj austro-ugarskog zajedničkog ministra spoljnih poslova, na kojem je probavio do 1879. godine. Andrassy je, kao što je poznato, zastupao Austro-Ugarsku na berlinskom kongresu 1878. godine, a pod njegovom je vladom 1879. godine zaključen savez između Austro-Ugarske i Njemačke. I ne ova

St. J.

zajednički politički i mnoštvo najotinjenijeg muslimanskog građanstva. Citaonica će imati kako mnogo raznih listova tako isti i svoju biblioteku. Osim toga uveden je odmah kurs njemačkog jezika kao i čitanje pisane hrvatsko-srpskog jezika. Gosподi časnici primili su se dragovoljno nastavničke dužnosti.

Za predsjednika izabran je okružni muftija Mehmed Bey Hašimbegović.

Član odbora M. Murad ef Seđeragić u

svom govoru zahvalio je srdačno pred-

stavljanju vojnih vlasti na njihovu is-

krenom zauzimanju oko napretka mu-

slimanskog naroda, kako ovom tako i

u svima drugim prilikama.

St. V. J.

i dan danji bez ikakve logike neprestano ponavljaju. Sad svi razumiju što vladini ljudi kao kebu iz pojasa vade Ifrazi „tako je moralno biti“, jer njome se opravdava celu politiku radikalne stranke,

Grad i okolica

Dnevni kalendar

Danas je utork 19. februara, po starom 6. februara — Rimokatolički Konrad pri; pravoslavni: Vukol, ep. smrš.

Casnicka i činovnica kasina otvorena je početkom 15. februara do 11 sati u noći.

C. i. k. vojnički dom: Citaonica, soba za pisanje iigranje, kantina. Otvoreno od 7 sati izjutra do 9 sati uveče. Slobodan pristup svakome vojniku.

Beogradski orieum u zimskom porodičnom, prije Boulevard: Početak predstave u 7.00 sati uveče.

Kinematografi: Vojni kino u Kralja Milana ulici 56 (Koloseum): U 3.00 i 6.30 sati posle podne predstave za gradjanstvo. C. i. k. gradjanski kino na Terazijama br. 27 (Pariz): U 5 i 7 sati veče predstave za gradjanstvo.

Noćna služba u ljekarnama: U sedmici od 17. do uklijučivo 23. februara obavješćena noćna služba u Beogradu ove ljekarne (apotekе): Šekalović, Kneza Mihajla u. 45; Viktorović, Terazije 28; Prendić, Kraja Aleksandra u. 64; Stojtić, Sarajevska u. 70.

Parobrodarski saobraćaj: Iz m dju Zemuna i Beograda. Red ploviovi, koji važi od 26. januara do podne: Polazak iz Zemuna za Beograd u 6.30, 7.30, 8.30, 9.30, 10.30 i 11.30 pr. podne te u 1.30, 2.30, 3.30, 4.30, 5.30, 6.30 i 7.30 posledne podne.

Polazak iz Beograda za Zemun: 7, 8, 9, 10, 11 i 12 sati prije poane, te u 2, 3, 4, 5, 6, 7 i 8 sati posle podne. — II. Izmedju Zemuna i Pancsove. Red ploviovi, koji važi od 26. januara do datine naredne: Iz Zemuna za Pancsov svakog dana u 6 sati ujutro i u 12 sati u podne. — Iz Pancsove za Zemun: dnevno u 8.30 sati prije podne i 3 sati posle podne. Brod koji saobraća između Zemuna i Pancsove i obratno ne pristaje u Beograd. — III. Izmedju Beograda i a pca, Polazak iz Beograda za Sabac svake srijede i subote u 7.30 sati ujutro. Polazak iz Sapca za Beograd svakog četvrtka i ujedno u 7. ujutro.

Vo, no parno toplo kupatilo u Car Dušanovo ulici. — I. Kupatilo kada: a) Za vojne osobe otvoreno radnim danima od 7 sati prije poane do 5 sati posle podne, a nedjeljom i praznicima od 7 sati prije podne do 12^{1/2} sati u podne. — b) Za gradjanstvo radnim danima od 9 sati prije podne do 5 sati posle podne, a nedjeljom i praznicima od 9 sati prije podne do 12^{1/2} sati u podne. — 2. Parno kupatilo za časniku i njima ravnim činovnicima otvoreno je mornicom, strednjem, petkom i subotom od 7 sati prije podne do 5 sati posle podne, a nedjeljom i praznicima od 7 sati prije podne do 12^{1/2} sati u podne. — Za gajdane i muškog pola otvoreno je parno kupatilo ponedjeljkom i četvrtkom (ako u te dane ne pada nakav praznik od 9 sati prije podne do 5 sati posle podne). — Časnicima i njima ravnim činovnicima staje na volju da se služe parnim kupatilom i u dane određene za gradjanstvo (ponedjeljkom i četvrtkom). Blagajna se zatvaraju radnim danima u 12^{1/2} sati, a nedjeljom i praznicima u 12 sati u podne.

Posjet bolesnika u bolnicama: U bolnicu "Brčko": od 2—4 sati posle podne. U bolnicu "Brum": od 9.30—12 sati prije poane i od 2—4 sati posle podne. — U c. i. k. gradjanskog bolniča u utorku, četvrtak i nedjelju od 1—5 posle podne.

Kužna bolnica: Posjet nije dozvoljen. Obavijestenje o bolesnicima dnevno od 11 do 12 sati prije podne na ulazu u bastionice zgrada sa strane Vidinske ulice.

Pučka dobrovorna predstava.

Za pučku dobrovornu predstavu "Ciganin", koja se prikazuje u subotu dne 23. ov. mj. mogu predbrinuti svoje ulaznice od danas posle podne u knjižari S. B. Cvijanovića. Budući da su već gotovo sva mesta bila od prije predbilježena, ponoviti se ista predstava u srijedu dne 27. ov. mj. Predbilježbe za ovu repazu od srđe primaju knjižare "Jugo slok" (S. d. Ost.) za lijevu stranu i knjižare Cvijanović za desnu. Ulaznice za repazu "Ciganin" moći će se dobivati od ponedjeljka dne 25. ov. mj.

U mjesto pomena — za beogradsku sirotinju.

Gospodin Nikola Marinković, trgovac beogradski, priložio je beogradskoj sirotinji preko sirotinskih odjeljenja opštine grada Beograda jednu stotinu krune umjesto šestomjesečnog imena svojih materi Saveti Glišić Marinkovića, a berdžije iz Smedereva.

Sadjenje sunčokreta.

C. i. k. zapovjedništvo za okrug beogradski izdalo je pod M. A. No. 1407 1918. ovo naredjenje:

U dopunu raspisa c. i. k. glavne vojne gubernije u Srbiji odjela je 9. No. 8340/1917. naredjuje se, da se u godini 1918. sunčokret imenit saditi u najobiljnijoj mjeri. Kao prošle tako se moraju i ove godine i vice polja sa kruškim i repom zasaditi sunčokretom, isto tako i bašte sa povrćem i vinogradom. Naposletku, ave parcele, desno i lijevo duž drumova, ako nisu zasadene jesenjim usjevima, moraju se zasaditi sa po 4 reda sunčokreta.

Veće površine ne treba u cijeliu zasaditi sunčokretom.

Sopstvenica bašta, polja i vinograda imaju zaključno do 5. marta ove godine da prijave u kancelarije rejonu opštine grada Beograda, u kojima stazuju, kolike površine imaju za zasadjivanje sunčokretom i koliko im je potrebno.

Duševno obolio.

Na Zaru Janoševiću, činovniku ranije beogradске opštine, primjećeni su znaci duševnog rastrojstva, te je zato upućen u odvadnju duševnog bolnici na posmatranje.

Razne vijesti

Prija lila.

Ne kaže se uzalud za čovjeka da je lukav kao lisica. Da je lisica oso i o luka i prepredena, "zvijer" is. usio je već mnogi lovac na svoju štetu i jed. Jedan interesantan događaj, što se tu pre kratkog vremena desio s jednom lisicom — ama tu lijepu stranu, što je istini, te će zato i biti ovde ispisani. U jednom lovu kod vojvode od Bosfora luka i jahači i psi potjeraju jednu lisicu. Najdared lija oštvo zavije i u je u dvojite jedne seoske kuće, a psi u stopu za njom. Lisica sad, nemajući kud, ući u kuću. Jedan od mladih odrastih sija i udje u kuću, tu mu se ukaza tragomlječni pitor. U samrtnom stratu stajala je na sred odaje jedna koja duvar bljedila mlađa žena, držeći čvrto prilično na grudi svoje oči, dok je dva deseta kerova pravilo lijevanje u certi cko koljevke. U koljevci je ležala lisica i sve se dublje zavlačila pod pokivajce. Ze a je jedva bila još imala vremena, da djele istrgnje i koljevke prije lili i og saltomortalu.

Ne ostade ništa drugo no da se koljevka iznese na dvorštu i tamo donosi svoju nagradu, koja se nikako nije podudarala s njenim pomačačkim darom i genijalnošću.

Sličan je, tome i drugi jedan slučaj, koji se takođe — vjerujte mi — zaista dogodio. Posl je beskraino do ge hajke, pri čemu je gonjena lisica uvek umješala da zavara oči i da umakne svojim gonjicom, zaostaloše najzad i lovec i hajkači i psi — osim jednog psa i hajkača. Malinito se junio naprijed dok najzad i ovdje pišta i ja ne potraži utocišta u jednom seljačkom dvorištu, a pas u stopu za njom. Kad stiže i hajkač, poče se obzirati po dvojici — ali moguće li lisice ni psa. Na njegovo pitanje gdje su, odgovorene su ukučani, da oboje leže u bašti pod jednom voćkom. I zaista su tu ležali mirno, jedno pored drugoga, neromični, popuno maklaksali. Poslije nekog vremena lila započeo treptati očima i pokuša da se digne. Haja! — pas je zgrau za gušu. Lisica opet mirno legne i pas tako isto. Više puta ponavlja se taj manevr, lisica se mirno istegne, a onda se i pas maleno ne neprijateljstva, pa tako leže jedno pored drugog. Sta je dalje bilo — ne zna se. Možda još i sad mirno leže pod onom voćkom.

Miloje.

Promjene na planetu Marsu.

Danski astronom Lan je sakupio kritički obradio promatranja o planetu Marsu, kojih rezultate ovdje donosimo. Na sjevernom polu planeta opaža se za tamošnje proljeće bliještava mravlja, koja mijenja svoj položaj i boju.

S vremenom prevlači se sjeverna polutka valom magle, koja tečajem ljeta najprije raste, a onda pada, a tad nestaje i cijela sjeverna polarna mravlja, no ta je mnogo stalnija. Kad se na južnoj polutki javlja proljeće, podsećajući promatranja jasno na takvo taljenje sa juga i leda, kod kojeg se ne stvara magla. Astronomi drže, da se na južnom polu nalazi losta vode, da se ona može pravilno smrzavati, te da se mravlja na sjevernom polu, koji se nalazi na visokoj ravnici, sastoji radi malene množine vode tek od inja.

Pr.

Da spase dragocjenosti broda, kojim tone.

U Americi su nacinili aparat, sastavljen od nepotopljivog čeličnog vlijega, koji je tako velik, da u njemu vrijeđno slijedi i dragocjenosti sviju putnika da se tako mogu spasiti dragocjenosti broda, kojemu prijeti opasnost potonuća. Va jak se čuva u sredini broda u osnovnom spremištu, čije se okno u visini gornje palube zaklopacem zatvara. Kad bi o počinje tonuti, otvor se sam od sebe zaklopac, a voda, koja prodire u spremište, dize valjak na površinu. Prvi sljedeći brod može uhvatiti valjak i spasiti i dragocjenosti. U Americi drže, da će na ovaj način umanjiti gubitke kod pojava i jači brodova.

Pr.

Telefon, koji sam bilježi govor.

Dva su rješenja, spominju k ih je uspjelo načiniti telefon, koji automatski prima govor. Jedno je rješenje, da se telefon sastavi s pisačem strojem posredovanjem selenove stanicu, čiji se otpor mijenja prema rasvjeti, no u praksi ova kombinacija nije uspjela. Već je uspjeh postignut zdužurenjem telefona sa stojnjem za diktačiranje. Jedan takav "telefon" bio je već godine 1900. na pariskoj izložbi, no daleko je savršeniji aparat, što ga je napisao berlinski inženjer Seean i Newman. Aparat je osnova i na principu fonograf-a: na va jku, koji je prevučen voskom, bilježi se automatski telefonska vijest, pa se može kasnije reproducirati. Isti se principom poslužio već Francuz Dussaud, no berlinski je aparat uđen u isto vrijeme za govor i za bilježenje. Finkl i. i. anje pokazuje ovaj princip: Na telefonski poziv odgovara aparat: "Izvolite govoriti, aparat: bilježi govor." U tom se času automatski izluči aparatura za govor, a ukloni se valjak, koji bi ježi telefon-ane riječi. Postoje i, izdvojenog govorja, dova spusti i objesio slušalicu, uspostavi se opet automatski početni položaj cijeće aparata.

Naravno, i. i. anje pokazuje ovaj princip: Na telefonski poziv odgovara aparat: "Izvolite govoriti, aparat: bilježi govor." U tom se času automatski izluči aparatura za govor, a ukloni se valjak, koji bi ježi telefon-ane riječi. Postoje i, izdvojenog govorja, dova spusti i objesio slušalicu, uspostavi se opet automatski početni položaj cijeće aparata.

Na Zaru Janoševiću, činovniku ranije beogradске opštine, primjećeni su znaci duševnog rastrojstva, te je zato upućen u odvadnju duševnog bolnici na posmatranje.

tute. Nadje je s ispisacem va ūka i direktori govor pisar sa strojem za pisanje. Već od g. 1916. služe u pak ičkoj porabi gotova primjerci struje, koji su se posve sačuvali. U trgovinu nije još strog ušao, jer za tvornički grad je nedostaje sada materijala, i osobljih.

Pr.

Besmrtnost životinja.

Poznata je činjenica, da se neke životinje mogu razrezati u komadu, a svaki će komad opet izrasti kao potpuni individuum. Ali mora li to nužno slijediti? Nejednjaci (infusori) i drugi jednostavne životinje množe se dijeljenjem. Ako jednu od njih neko vrijeme promatramo, opažamo, da usred tijela njezina postaje zarez, koji bliva sve dublji i dublji sve dote, dok se obje polovice ne rastave, te svaka nezavisno od druge bliže. Ovaj se proces uviđe ponavlja i na taj se način širi vrsta. Očito dakle nema ovde nikakvog rodjenja, niti kakove smrti. Ovi se stvorovi mogu i ubiti, ali time nije njihova životinje postavljena prirodan svršetak. Isti oni, koji su pred milijune godina živjeli, mogli su se dijeliti i ponovno dijeliti i u tom su smislu nebrojene množine nižih životinja milijune godina stare. One su uistinu prema teoriji — besmrtni.

bitangal! Jutros su ga opet našli na ulici. Pijan se suošio i zaspao.

A to i jest bila nesreća Pavla Mihelića. Znao je on to. Ali nije imao snage, da se odupre.

U njemu su bila dva čovjeka.

Jedno je Pavao Mihelić u crnom koretku od odjelu, žutim rukavicama i cilindru — "feš mladić". To je vesel Pavao Mihelić.

A drugo je nekakova duga, mršava ljudska spodoba, gladnih očiju i tankih, koščatih prstiju, koji bi zadali u ljudsko meso, meko bijelo i toplo. Posvema je gol, a koža mu je tanka, tanka da se i najbljedja misao o nju zadre i rani ju.

To je njegov nesreća.

Ide on, recimo iz urede.

— Sto! Nije li neki smješak titrao na usnama kolega, kad je izlazio? — započne „mršavi Pavao“. Ironičan smješak?! — I Velič je Marića značajno pogledao!

— Ljubim ručice! — klinkne „veseli Pavao“. — Uvijek jednako krasan!

Kraj njega je bila prošla djevojka, klimula mu prijazno, nasmiješila se i povrnila s ugodne laske.

— Možda me ljubi — pomisli Mihelić. Ah, kako mora biti krasno, kad je čovjek ljubljen od ljepe, neiskusne djevojčice! Ljubljen onako iskreno i toplo rad ničega, nego samo rad sebe samoga. Da dodje k njemu, pa da mu rekne: Ljubim te. Znam, da si ovakav i ovakav, sve znam — alipak te ljubim. Gle, ništa ne tražim od tebe — samo, uzmi me. Tvoja sam.

On bi ju onda zagrlio čvrsto, čvrsto i ne bi kazao ni riječice. Onda bi valjda bio jak, da započne nov život, posve nov i čist.

Po stoti je već put proživio taj čas, kad će doći „ona“ i reći mu tako. Ali ona ne dolazi i valjda ne će nikada doći. A on čezne za ženama. Žene su za njega djevojčice, i ljepe djevojčice, što ga vode u propast. Bijela, čista žena mogla bi ga spasiti, ali žene će ga upropastiti. On ne može da im se otme.

A ova, koju je putem sreća, ne će doći k njemu. To je dobro uzgojena djevojčica. Poslati će majku. Već ju vidi, kako je stala pred njega:

— Gospodine, vi ste se usudili pogledati moju kćerku... Shvaćate li vi što to znači?... Moja je kćerka pristojna djevojčica... Gospodine... Jeste li vi u stanju uzdržavati obitelj? Vaša mjeseca plaća? Vaši drugi dohotoci?...

Brrr... pričinilo mu se, da su mu noge brže od zečjih i da je odletio poput zvuka.

(Nastaviće se.)

CIJENE OGLASIMA:

Osmina jednog milimetarskog retka (42 mm široko) staje . . . . . 10 helera
 Pripisano: Petna jednog milimetar, retka (70 mm široko) staje . . . . . 40 helera
 Bilješke: Petna jednog štamparskog retka (70 mm široko) staje . . . . . Kruna 4
 Mali oglasnik: Jednostavna riječ 7 helera, sa masnim slovima 14 helera.

ZUBNI-ATELJE
J. SIDVERCA

DIPLOMIRANI DENTIST
Beograd, Kralj Milana ul. 57,
specijalista za vještacke zube
u zlatu i kaučku po najboljoj
američkoj metodi. Izrađa solidna. Materijal najbolje
kakoće. Prima od 8-12
1-2-6 sati po podne. 1045

Kupovine i prodaje.

Tražim
Pirotske čilimove,
Kao i zavjeze, u svima veličama. Plaćam dobro.

Djoka K. Vasiljević, trg.
Knez Mihajlova 46.
Beograd. 35199-2

Ženske cipele
pilkice i duboke, odlične, pred-
ratni materijal, br. 34-38. Po-
voljne cijene. Na par i na
više. Radnja Kralja Aleksandra
ulica 10. 35019-2

Kupio
bih jedan kratak klavir (Stutz-
digel) ili Planino. Prijavit se
asmeno ili pismeno Viljemu
Vajsu, Balkanska ul. 18, I sprat
desno. 35152-2

Klavir, kasu i šlavcu
mašinu
Kupio bi. Salon Ženskih šešira,
Kr. Milana 120, ud. Slavija.
35158-2

Trži se
fotografiski aparati, veličine
10×15, 13×18 i 18×24. Po-
nude slati oglašnom odjeljenju
lista pod znakom „Fotografski
aparat 701.“ 35174-2

Prodaje se planino
u Šiminoj ulici br. 41. Pog-
dati se može u subotu od 3-5
satih poslijepodne. 35215

Milivoj
za mješevanje šrota iz svih vrsti
čitača i kurkura, solidna iz-
radba iz dobrog materijala za
vjak ili na točkove, — pro-
voditi i otprema.

Alois Kraus, Budapest,
Damjanich-utca 32.
A 2912-2

Prodajem kuću
u sredini varoši. Za uslove
upitati Studentičku ulicu 80.
35185-2

Cinkografija
Potpuno kompletirana cinko-
grafija prodaje se. Kom je
potrebna, neka se obrati na
Kosmajku ulicu br. 45, donji
sprat, prvi sat desno, gdje mo-
že vidjeti cinkografiju i saznati
za cijenu. Isto tako prodaju se
i dva šifonera bijeli emalani
i jedan divan.

Gavrila Davidović
Štamper.
85212-2

Namještenja.
Gospodin III gospodinu
koja je vrlo hrvatskog i nje-
mačkoj korespondenciji, po-
trebno je specijalno-komis-
ionskoj kancelariji M. Demajo,
Knez Mihajlova 48. 35173-3

Berberskog pomoćnika
potrebuje odmah radnja Mili-
tava Stokića, Kralja Aleksandra
ul. br. 1. 35203-3

Fotografskog radnika
Stevana Jovanovića, Vajevu,
potreban je dobar reflektur za
negative i pozitive, sa dobrom
platom postolkom. Ponude slati
na gornju adresu. 35175-3

Stanovi.
Gospodljica
stalno namještena, traži ure-
đenu uličnu sobu sa električ-
nim osvjetljenjem, u blizini Te-
razije. Ponude slati oglašnom
odjeljenju lista, pod znakom
„Soba 774.“ 35209-4

Ruzno.
Povećavanje slike
sa svakojakim fotografiskim
slikama prima Photo Pick-Rück,
Beograd, Kralja Milana ul.
42. 35161-5

Ana M. Novaković,
časovničar,
Beograd, Balkanska ul. 32,
dobila je svu furnitu i alata
za časovničare, poručine prima-
ma i izvršuje odmati. 35020-5

Jelisaveta Mitić,
četvrtica iz Sarača, da se
javlji Nikololi Dimitrijeviću, di-
rektoru smederevske kreditne
banke u Smederevu, radi pri-
jema novca. A 2922-5

Žena Vukana Obrenovića,
Hadj-Popovac, da se javi Djoku
Vasiljeviću, trgovcu, Knez Mi-
hajlova 48. 35200-5

KORESPONDENCIJA.

Udžbenik za
Talijanski jezik
Petrović, Gramatika (Grillcom)
Metoda deo I-10—, II 10—
Flori, Conversatione Italiano-te-
desco 7-20
Gaspari, Italienische Konversa-
tions-Grammatik 13-40
Langenscheidt, Italienisch-Deutsch
Langenscheidt, Wörterbuch
Svrljuga, Talijansko-hrvatski reč-
nik (u stampi, bice za 2 meseca
gotov)
I drugi udžbenici za talijanski
i drugi jezike mogu se dobiti u
Knjižari „Napredak“

Beograd, Knjaz Mihajlova 9.
Iz unutrašnjosti poštarnica K 1-60
1098-IV.

Oglasite u
„Beogradskim Hovinama“

Bartol Metoda deo I-10—, II 10—
Flori, Conversatione Italiano-te-
desco 7-20
Gaspari, Italienische Konversa-
tions-Grammatik 13-40
Langenscheidt, Italienisch-Deutsch
Langenscheidt, Wörterbuch
Svrljuga, Talijansko-hrvatski reč-
nik (u stampi, bice za 2 meseca
gotov)
I drugi udžbenici za talijanski
i drugi jezike mogu se dobiti u
Knjižari „Napredak“

Beograd, Knjaz Mihajlova 9.
Iz unutrašnjosti poštarnica K 1-60
1098-IV.

Prvo c. kr. povl. dunavsko parobrodarsko društvo

Red plovidbe mjestnog parobroda
za prevoz putnika i robe
i z m e d j u

ZEMUNA I BEOGRADA.

Vrijedi od 26. Siječnja 1918. do daljnog.

I	z	U	do podne	poslije podne
Zemuna	Beograd	630, 730, 830 9,30 1030, 1130	130, 230, 330, 430 530, 630, 730	
Beograda	Zemun	7, 8, 9, 10, 11, 12	2, 3, 4, 5, 600, 700, 800	

Vrijeme vožnje označeno je po srednje evropskom raču-
nanju, te znači najranije vrijeme polaska. Noćno vrijeme od 600
u veče do 559 u jutro označeno je potrcanjem brojke časaka.

Prevozne cijene između Zemuna i Beograda i obratno:

Za civilne osobe: I. mjesto 80 filira, II. mjesto 60 filira.

Vojničke osobe plaćaju pol cijene na blagajni biletu.

Za prtljag do 25 kg. plaća se 50 filira, do 50 kg. 70
filira. Za teži prtljag od 50 kg. plaća se za svakih davnih 25 kg.
50 filira.

Tržna roba otprema se uz napiatu pristojbu propisanih
za prtljag.

P. n. putnici imaju se za utovarivanje, istovarivanje i
čuvanje prtljaga i tržne robe sami brinuti.

Trgovačka roba otprema se u mjesnom prometu Zemunu.
Beograd kao brzoz u napiatu tarifalnih brzozovnih pristojba.

Mjestnu plovitbu između Zemuna i Beograda
vršiti će: ponедjeljom i srijedom, četvrtkom i subotom.
Prvo c. kr. povl. dunavsko parobrodarsko društvo,
a nedjeljom, utorkom i petkom Kr. ug. di-
ničarsko društvo za brodarenje po rijekama i moru.

Zemun, mjesec siječnja 1918.

Izvadak iz državnog pravilnika.

U ovome redu plovidbe navedena vremena označuju
najraniji dolazak i odlazak parobroda.

Zakašnjenje ili izostanak pojedinih vožnja ne daje nikak-
vih prava na odštetu prema upravi.

Za željezničke i parobrodске veze ne jamči uprava.

Glavna agencija.

Prodajem kuću
u sredini varoši. Za uslove
upitati Studentičku ulicu 80.
35185-2

Cinkografija
Potpuno kompletirana cinko-
grafija prodaje se. Kom je
potrebna, neka se obrati na
Kosmajku ulicu br. 45, donji
sprat, prvi sat desno, gdje mo-
že vidjeti cinkografiju i saznati
za cijenu. Isto tako prodaju se
i dva šifonera bijeli emalani
i jedan divan.

Gavrila Davidović
Štamper.
85212-2

Namještenja.
Gospodin III gospodinu
koja je vrlo hrvatskog i nje-
mačkoj korespondenciji, po-
trebno je specijalno-komis-
ionskoj kancelariji M. Demajo,
Knez Mihajlova 48. 35173-3

Berberskog pomoćnika
potrebuje odmah radnja Mili-
tava Stokića, Kralja Aleksandra
ul. br. 1. 35203-3

Fotografskog radnika
Stevana Jovanovića, Vajevu,
potreban je dobar reflektur za
negative i pozitive, sa dobrom
platom postolkom. Ponude slati
na gornju adresu. 35175-3

Stanovi.
Gospodljica
stalno namještena, traži ure-
đenu uličnu sobu sa električ-
nim osvjetljenjem, u blizini Te-
razije. Ponude slati oglašnom
odjeljenju lista, pod znakom
„Soba 774.“ 35209-4

Ruzno.
Povećavanje slike
sa svakojakim fotografiskim
slikama prima Photo Pick-Rück,
Beograd, Kralja Milana ul.
42. 35161-5

Ana M. Novaković,
časovničar,
Beograd, Balkanska ul. 32,
dobila je svu furnitu i alata
za časovničare, poručine prima-
ma i izvršuje odmati. 35020-5

Jelisaveta Mitić,
četvrtica iz Sarača, da se
javlji Nikololi Dimitrijeviću, di-
rektoru smederevske kreditne
banke u Smederevu, radi pri-
jema novca. A 2922-5

Žena Vukana Obrenovića,
Hadj-Popovac, da se javi Djoku
Vasiljeviću, trgovcu, Knez Mi-
hajlova 48. 35200-5

MITZI ASZTALOS, madj. subretka

4 DUBSKIH, akrobatske produkcije

ANNÉE RUBIN čudo na polju telepatije

FRED SINGER, violinisti virtuos

GORILOVITSEVI, moderne plesačice

„JANCSI“, pevati, klown

ANNIE, ELSA I KARLO moderne akrobatske produkcije.

: MALI OGLASI :
PRIMAJU SE: KNEZ MIHAJLOVA UL. 38

Svetolik Petrović, mehaničar

Skopljanska ulica br. 14

preduzim sve opravke i pravljene dijelove od:
vještopeđa, pisačih mašina, gramofona, šlađača
mašina, register kasa, numeratora, kao i svih sl-
istema aparatova za kuvanje. Specijalist za hirurške
instrumente i sve u mehaniku pripadajuće radove.
Za savjesnu izradbu uz jeftine cijene, stoje najbolje
preporuke na raspolaganju. 35177.

OPRAVAK CARAPA.

Iz 1^{1/2} para nošenih Ženskih čarapa pravim jedan par sa-
vršeno dobrili čarapa, iz 2 para podesanih ali još ne razlučenih
muških ili ženskih čarapa 1 par dobrili čarapa, koje se mogu
postići i uz polutečje. Preuzimaju samo opravke, poglaćane ali ne
razlučene čarape. Plaća za jedan par K 1-60.

FRIDA FISCHER, Pancova, Jeniherc ulica 125.

Radove molim predježno predati u Zemunu kod Vese
Popovića, Taumengasse 9. 34921

Novo!

FRIZERSKI SALON

za GOSPODU I DAME 35100

Petra Jakovljevića

23 - Balkanska ulica - 23.

Naša mila i dobra inamica

MILEVA udova Koste Belkica, apotekara, rođena Hadži Rista Popovića,

umrla je od velike čežnje za svojim u-
daljenim sinovima 16. februara, a sahra-
njena je 17. ov. mjeseca.

Stan: Bosanska (St. Crkvena) 97.

Nesrećna dječa: Djordje, Rista, Lela, Mil-
an, Zora, Vlastimir i Olga; unuka Olivera;
snaja Jula R. Belkic. 35214

</